

Premieră de operă la Cluj-Napoca, în viziune clasică

(Costin Popa – 26 octombrie 2014)

Capodopera donizettiană „Lucia di Lammermoor” se poartă în aceste zile pe scenele din țară, prin noi producții. După montarea revoluționară semnată de Andrei Șerban la Iași, iată că Opera Națională Română Cluj-Napoca și-a propus ca recentă premieră același popular titlu, pentru care l-a invitat drept unic realizator – regie, decoruri, costume – pe italianul Mario de Carlo, un creator frecvent întâlnit pe afișele din România, în special în spectacolele lirice timișorene. Așadar o mână verificată, cu concepții cunoscute, ceea ce a semnalizat că managementul teatrului clujean a știut la ce să se aștepte și a dorit o producție clasică, ferită de riscuri sau excese. Și, în foarte bună măsură, intenția a fost nimerit probată.

Mario de Carlo s-a dovedit încăodată un narator fidel care a respectat povestirea libretistului Salvatore Cammarano și a pus-o în pagină în spirit tradițional, cu introspecții psihologice sumare, fără adânciri expresive, aproape fără inovații. Într-un decor unic, masiv, de castel scoțian, dominat de o scară monumentală, trama a curs, cu eroii îmbrăcați în bogate și atractive costume de epocă. Poate cel mai reușit cadru a fost în prima parte a actului secund, când profunzimea sălilor castelului a dat o perspectivă spectaculoasă apariției lui Raimondo pentru duetul cu Lucia. În rest, fundalul a fost folosit pentru proiecții (pădurea din primul tablou, luna ce-i veghează pe îndrăgostiții Lucia și Edgardo, ruinele domeniului Ravenswood, vitralii...), dar spațiul a apărut mult prea des secționat de lăsarea unor cortine intermediare.

Surprinzătoare a fost mișcarea relativ redusă, cu gestică puțin variată și atitudini cvasi-manieriste, unele momente având aspectul static de concert costumat, cu destule simetrii. Este sigur că regizorul a dorit să lase liber cântul, fără să complice prea mult artiștii.



Deloc potrivită mi s-a părut găselnița din actul al doilea, pe dialogul Enrico – Normanno, când un grup de balerine și balerini, striperi și animatoare, practica jocuri erotice de toate felurile între parteneri de sex opus sau nu. Însuși stăpânul Enrico părea antrenat în ele, iar unul dintre aceste „personaje” a încercat s-o atragă chiar și pe... Lucia, care tocmai fusese chemată de fratele ei.

Sigur că decadența în care se afla clanul Ashton putea să implice și degradarea morală, dar mă întreb ce suport a găsit Mario de Carlo în muzica lui Gaetano Donizetti pentru asemenea secvențe? O idee fără susținere și efect dramaturgic. Mai interesantă a fost imaginea cu Lucia-copilă, crescută de mică în zăngănit de arme, ce strânge la piept păpușa care o va însoți prin tot zbuciumul vieții.

În rolul titular, soprana invitată, Cristina Simionescu, a afișat cea mai proaspătă voce a seriei. Este o artistă plină de muzicalitate, cu glas strălucitor de coloratură lirică, cu care frazează frumos și lung. A derulat în deplină siguranță agilitățile partiturii, ca și sunetele supra-acute. Cu sensibilitate, a conturat o eroină diafană, ale cărei nuanțări în cânt au sporit pe parcursul spectacolului, îndeosebi în expunerea pianissimelor subtile. Lirismul a dominat, chiar în secvențele mai vehement concepute.

Vocea solidă a baritonului Fülöp Martin s-a integrat bine conturării negurosului Enrico, prin accente incisive, severe și acute suverane. Și tenorul Sorin Lupu a înzestrat partitura lui Edgardo cu glas ferm, însă nu cu foarte mare „Glanz” și nici cu omogenitate de emisie. Dacă în duetul său cu Lucia, exprimarea pasională s-a lăsat așteptată, în schimb marea înfruntare cu Enrico, „scena turnului”, a fost pe deplin dăruită cu intens dramatism. Din partea ambilor eroi. Subliniez meritul realizatorilor de a include în spectacol acest tablou, deseori și pe nedrept eludat. De altfel, versiunea oferită la Cluj pentru „Lucia di Lammermoor” a fost completă, fapt lăudabil.



Liza Kadelnik și
Cristina Simionescu



Sorin Lupu și
Cristina Simionescu



Simonfi Sandor, Cristina
Simionescu și Liza Kadelnik



Fülöp Martin și
Cristina Simionescu



Fülöp Martin și
Sergiu Coltan



Fülöp Martin, Simonfi
Sandor și Sorin Lupu



Sorin Lupu și
Fülöp Martin



Cristina Simionescu



Sorin Lupu

În alte roluri au cântat mezzosopra cu timbră minunată Liza Kadelnik (Alisa), basul Simonfi Sandor (Raimondo cu voce frumoasă pe registrul central, dar prea puțin vibrată, „dreaptă” și dură în cel acut), tenorii Sergiu Coltan (Arturo cu glas întrucâtva voalat) și Ionuț David (Normanno).

La pupitru s-a aflat dirijoarea Mihaela Cesa-Goje. Este o tânără artistă care a acuzat emoțiile conducerii unui spectacol complex, dificil. Cu gestualitate minimală și schematică, dar atentă și prudentă, Mihaela Cesa-Goje a ținut sub control instrumentiștii. Nu i se pot imputa accidentele punctuale, precum atacurile neconcentrate ale cornilor încă de la scurtul Preludiu al operei sau

chiar pe parcurs, ca și nesiguranța cordarilor la intrarea lui Edgardo din primul act. Discursul muzical a evoluat pe coordonate de elongare excesivă până la intervenția Luciei „Tu che vedi il pianto mio” (prima scenă a actului secund, duetul cu Enrico), după care agogica s-a echilibrat, fiind mai apropiată de cerințele dramaturgice. Experiența în domeniul atât de complex al teatrului liric este cea care urmează să aducă acumulări în incipienta carieră a Mihaelei Cesa-Goje, pentru care, din punct de vedere tehnic, vădește certe calități.

O notă maximă merită corul pregătit de Corneliu Felecan.



Cu „Lucia di Lammermoor”, stagiunea 2014-15 a Operei Naționale Române din Cluj-Napoca s-a deschis, anunțând un afiș interesant și distribuții atractive. Deja, la premieră, pe platou, se aflaseră Lucia Bulucz, Geani Brad, Cosmin Ifrim, Petru Burcă, Ștefan Korch, Liliana Neciu, Florin Pop, iar în fosă, Adrian Morar.

Directorul general al teatrului, tenorul Marius Vlad Budoiu, a vorbit, într-un interviu de substanță publicat în programul de sală, despre alte noi premiere lirice ale anilor 2014 și 2015, „Tragedia Carmen” de Marius Constant pe muzica lui Bizet, „Lohengrin” de Wagner, „Evgheni Oneghin” de Ceaikovski, „Trubadurul” verdian. Totul dedicat motto-ului propus, „Veniți la noi să vă regăsiți sufletul!”